

Sammendrag morgenmeldinger fredag 25/8. 1944. Fra offisielt russisk hold gjenta i en erklaring sendt ut over Koskva radio løftet om å respektere og gjenopprette Romanias uavhengighet. Det blir ikke stillet territoriale krav. Den rumenske hær blir ikke avsporet dersom den på russisk side ønsker å avvæpne de tyske tropper i landet eller gå til et angrep mot Ungarn for å ta Transylvanien tilbake. ---- En ankaramelding sier i forbindelse med de Bulgarsk-Allierte fredsforhandlinger i Stambul: Det er nu bare et spørsmål om dager før Bulgaria slutter fred. --- Akutt indre-politisk krisje i Ungarn og Slovakia. I Ungarn er ved et dekret alle politiske partier oppsløste. Tyske borgere i landet oppretter et "Heimatschutz". I Slovakia har quislingregjeringen hatt alvorlige drøftelser. --- Okkupasjonen av Romania skrider frem: Iasi, Akkerman, Bendery, Vaslui, Husi, Barlad, Kischinev er alle tatt de siste par dager. (Se Fongens Balkankart). Kamper mellom tyske og rumenske tropper over hele landet, særlig i Constanta. Voldsom stemning i Bucuresti over freden. Det er videre okkupert 550 steder og 47 000 fanger er tatt siste par døgn. Fremrykning igaar 60 km. ---- Russland: Debica paa banen Jhrsław-Krakau erobret. 3 km. fra Dorpat. Kampene i Warschau fortsetter. Polakkene har tatt Den tekniske Høyskoles hovedbygning. ---- De største styrker "tunge amerikanske" som har vært på vingen, i alt 2000 med eskorter av 1000 jagere og baser i England (1300) og Italia (700) har angrepet: Herseburg, Dresden, Brunswick, Kiel, Post i Tejecko, vesentlig oljeanlegg. ---- I Seine-Risletengen står II divisjoner nu ikke langt fra omringning. Allierte tropper naad Seinenunningen. Louviers og Eure befriid. Den tyske Touque-linje langs elven av samme navn brutt, og stengets utbukthing ørover presses inn. --- Den tyske kommandant i Paris har brutt vaabenstillstandsbedingelsene og har åpnet igjen i enkelte bydeler. Allierte tropper rykker inn i byen. General Cleri gjennemmarsj forestaaende. ---- Alliert taushet om alle øvrige operasjoner paa Seine-frontens linje i satt. ---- Allierte tropper naadd grenson til Schweiz i Genevo-området nord for Grenoble. Lyon og Bourdeaux tatt av innlandsstyrkene. De allierte tropper under fremrykning vest for Grenoble står 25 km. fra Lyon. Etter en natt og Chambon vestsiden Rhone i Bourdeaux, sørvest Lyon erobret av innlandsstyrker, ligesaa Perpignan nær spanskegrensen. Kamper i Toulon. (Se forsvrig oversikt.)

Oversikt Paris. Situasjonen er her ennå ikke avklaret. Efter erobringingen av byen ved at 50 000 bevæpnede patrioter og 100 000 -or av borgere i ekte revolusjonær begeistring, de franske frihetstradisjoner tro, hadde gått til åpent angrep i de kjente -for hele verden symbolske bypartier- Place de la Concorde og Bastille- bad den tyske kommandantene om vaabenhvile for å rømme byen. meldingen om Paris' befrielse blea saa sendt ut av general König. Men det viste seg at den tyske kommandanten hadde gitt et lünchenløfte, og gikk igaar til nytt angrep mot franske patrioter i enkelte bydeler, kanskje mest truet av de amerikanske styrker som forhindrer en østlig retrett ved sine stillinger ved Bourdeaux, 40 km. øst Paris ved elven Marne.

Stillingen Seine. I) Nord Paris: Alliert brohode østsiden Seine ved Mantes konsolideres. En amerikansk fremrykning vestsiden Seine har rykket frem og erobret Bourdeaux ved Rouen-buktingen. Det tyske retrettkonsentratet mellom Risle og Seine er i ferd med å lukkes etter at allierte tropper langs kysten har naad fram til Seines munning. Arbeidet som inneholder det vesentligste av 7. armes reststyrkene og store deler av 15. arme, i alt 3 II div., er nu bare ca. 30 km² stort. Major Louis Hastingssaa i sin kronikk igaar aften at 400 000 av Tysklands elitetroppor og størsteparten av deres materiell er satt ut av spillet. "Fertene til Tyskland står halvaaapne og kan ikke lukkes igjen." "Atlanterhavsvollen er blitt en kuriositet, et antikvarisk minne." "Slutten paa krigen er i sikte." Den tyske lokkemattaktikk (for å fremprovosere angrep i et ønsket området) i Pas de Calaise-avsnittet slo feil ved de allerstes genialt planlagte operasjoner i Normandie. Pa 7 uker har alt i store tre gaatt etter planen. Styrkene langs kanalen i nord kan nu velge mellom å bli kastet paa sjøen eller å retture til Siegfried. 2) Syd Paris: Fremrykningen sydøst Orleans forfølger to måal: a/ et fremstøt over Troyes som troppeene står like innpaa, mot Nancy og Strasbourg. (Vi som var unge under forrige Verdenskrig begynner å kjenne oss igjen.)

Avstanden til Tysklands grense er her bare 25 mil, b) et møte med Rhone-kollonnen som beveger seg nordover "saa hurtig som lastebiler og tanks kan kjøre", føz aa sitere en frontkorrespondent i Grenobleavsnittet. Han ser saaledes to allierte måål: I nord likvidering av Pas de Calaisestyrkene, (Hastings frehånd) og at de allierte er rykket inn i det tøtteste flyplassnettet etter inntagelse av Paris. Dette er av uvurderlig betydning, sammen med kontrollen over den største veiknuten i Fr. som ogsaa er Paris.) I sør likvidering av de retirende reserver som jages mot Siegfried. Tre veier fører østover, sier Hastings: Belfortgapet, Metz og Moselle. Den nærmeste uket vil vise hvilken de allierte velger som hovedlinje.

Rivieraens Marschille er selvsgående viktigste erobringens hittil av ~~xx~~ transportmessig og basemessig betydning. Øst for Aix blev Saône tatt igaar, ligesaa byen Lausanne, og troppene rykker hurtig frem mot Avignon. Interessantere er fremstøtet fra Grenoble som går mot Lyon som igaar blev tatt av innlandsstyrkene. Rhonedalen er iferd med ca laases i nord. Amerikanske styrker staar videre gjennem fremstøt over Annecy nær den shweiziske grense ved Geneve. Det er sansynlig at - med fullst brukt motstand i Sørvestfr. og ingen flanketrussel- amerikanerne retter et hovedstøt nordover over Lyon mot Dijon og en stor kilespiss kommer i stand med Patton fra nord og Patch fra syd, som en kunne kalte Pat-Pat-kombinasjonen.

Romania. Det later til at de allierte forfølger en annen taktikk nu enn tidligere naar de vil berede Tyskland politiske og militære overaskelser. Forskjellen ser en best naar en sammenligner Italiakapitulasjonen for næsten nøyaktig etaar siden med Romanias kapitulasjon ~~xx~~ onsdag kveld. I Italia kom først et Halvt-gjennemført statskupp, og saa halvannen maaned senere den kapitulasjonen som lenge hadde vært forberedt, men som de allierte ikke visste aa dra den hele og fulle nytte av. Romania-hendelsen var baade et statskupp (en demokratisk revolusjon) og en militær lynseir av første klasse. Begge deler kom som en fullstendig overrasketse paa det tredje rike hvis propaganda alts tungt fra før med "elastisitet" paa Vestfronten og tapet av Paris og Marsailles. Det var et genialt psykologisk øyeblikk for en "kapitulasjon", enten det nu er Stalin, Churchill eller kong Michael selv som staar bak planleggelse. Det trekkes i engelske kommentarer sammenligninger med Bulgarias frafall i 1941 begynnelsen til enden for tyskerne da, i -18 et intervall paa 6 uker, fra frafall paa Balkan til tysk kapitulasjon i vest. I dag? Vi fraholder oss fra aa spaa. Vi skal holde ut enten det blir 6 uker eller 6 ganger 6 til Tyskland bronn. Det er det eneste hjemmefronten saar innstille seg paa "Om venene er ste nett no", for aa sitere Ivar Lykke.

Utviklingen. Det rumenske diktatur eksisterer ikke lenger. Antonescu er flyktet til "Eiket". Kong Michael sa i sin radiotale at den nye demokratisk regjering paa bredd grunnlag (komunister, liberale og royalister) under Constantin Sanatescu har godtakket de alliertes fredvilkaar og har innsett fiendtlighetene.

Hæren staar kampberedt paa de alliertes side og vil vende sine vaaben mot Ungarn for aa ta Transylvanien tilbake (sic.sic.) I en kronikk heter det at det foruten den direkte militære virkning, er det en overveldende moralsk belastning for de tyske soldater i avsnittet, den 6. og 8. tyske arme som nu ikke lengre har flankedeknings a/ kapitulasjonen er jevngodt med et militært nederlag for Tyskland paa dette frontavsnitt, b/ krigsøkonomis bankerott i olje ved tapet av 3 mill. tonns aarlig (1/5 av behovet) og det berører dem haapet om aa kunne trekke ut krigen, c/ det har bragt Ungarn og Hellas i en haaplös stilling og gitt de allierte en strategisk gevinst av de skjeldne, angrep Tyskland fra Sørøst og avskjærin Balkan, koordinering Tito. d/ Det betyr politisk avklaring for Romania og de øvrige balkanland.

Betydning nabostatene og andre vasallstater i den tyske koalisjon ser en i de heldingene vi har gjengitt i samendraget. Dessuten het det i en Stockholms-holding igaar: Det er opprettet indirekte kontakt gjennem Stockholm mellom Helsinki og Moskva i løpet av de siste par ~~dagene~~ dager. Det regnes nu (etter begivenhetene i Romania) at fredsforhandlinger vil begynne med det første. Den militære situasjon Østfronten er vesentlig blitt forandret ved at Tolbukin og Malinovskys 2. og 3. ukrainske armer nu er blitt løst for fremstøt andre steder.

VI ADVARER paa det innstendigste mot ~~xx~~ slike sammenstimminger som den som blev prestert paa Sankten under ~~xx~~ Io-nyhetene igaaraftes. Et bedre grunnlag for rassia kan ikke gestapo ønske seg ved sperring av bare 3 gater. Bar for all del ikke noen skrevne nyheter paa deg on du møter opp on annen kvd Vit dessuten at nye angivere er kommet til byen som muligens sonderer terrenge blant matzedden naa Sankten.